

ἀδάμη *τηρ*, γιάννης. Μαβρωδῇ *τηρ* [χ. Ι. Τζήγγου], Παλαιολόγης Δημητρί(ου) ἐπίτροπος τοῦ καπετάν(ου) *τηρ*.

στ. 9-10 Η αξία της πουκαμίσας εκτιμήθηκε για 14 μαριάσια. Η αποζημίωση, δηλαδή, ισούται με το υπόλοιπο της αξίας της μετά την αφαίρεση του χρέους, για το οποίο είχε δοθεί το ενέχυρο².

1. Αναγνωρίζεται επομένως η αντικειμενική ευθύνη του προστήσαντος, διαδόχου του δανειστή, για την πράξη του προστηθέντος, βλ. ΕΚΣ, σ. 184 και σημ. 115.
2. Άρα, η ισοτιμία του συγγρ. φιορινίου με το μαριάσικο ήταν τότε περίπου 0,43 F=1 μαριάσι (πρβλ. και αν. Μέρος Β', εγγρ. 9).

114

1766/VI/22

978/φ 54r

χ. Παλαιολόγη Δημητρίου

χ. Θ. Βελλερά (στ. 17-23)

Απόφαση της Κ για τη σύναψη και διαχείριση δανείου. Πρόταση του ατομικού έναντι του συλλογικού συμφέροντος.

Νομική φύση της Κ.

// [[I766 τῇ 22 Ἰουνί(ου)

²/ Ἐσυναθροίσθημεν ἅπαντες οἱ ὁμνεγμένοι καὶ ὄλλοι ἢ ἐξοτέρᾳ ³/ στοχαζόμενοι διὰ τό κοινόν ὄφελ(ος) τῆς κομπανίας μας, καὶ ὁμί⁴/λῶντες εὐρέδη εὐλογον παρὰ πάντων ἡμῶν νά πάρωμεν δανι⁵/κά μερικά ἄσπρα ἕως νέμτζικά φιορίνια δέκα χιλιάδες⁶/ μέ τό νά μᾶς τά ἐπρόσφεραν μερικοὶ ἄρχοντες μέ τό διάφο⁷/ρόν τους πρ(ός) 6/100. ὅθεν ἐσυμφώνησάμεν, ἀπό ὅσον διάφορον μᾶς ἤ⁸/δελαν ῥίζη¹ πέρνοντάς τα μέ τήν βοήθειαν τοῦ θεοῦ, πρῶτον μὲν ⁹/ νά πληρώνωμεν τό διάφορον χρονικῆς. ἔπειτα ὅσα ἤδελαν ¹⁰/ περισσέυση νά τά χρειάζωμέσθαι² (εἰ)ς χρ(εῖ)αις ἀναγκαίαις τῆς ¹¹/ κομπανίας μας τήν δέ ἐπιστασίαν τῶν αὐτῶν ἀσπρῶν νά τήν ¹²/ ἔχη ὁ τυχόν προεστώς κατὰ καιρούς μαζί μέ ἄλλους τρ(εῖ)ς ἐκλεγ¹³/μένους πραγματευτάς· γράφωμεν καί αὐτό, τό πῶς ἀπό τά ἄνωθεν ¹⁴/ ἄσπρα ὅποι(ος) συναδελφός ἤδελεν ζητίση δανοικά νά τοῦ δί¹⁵/δωνται, ὅμως μέ σήγουρον κηφ(ει)λημέν. αὐτό ἐνω(εῖ)ται κοινῶς ¹⁶/ (εἰ)ς κάθε ἕναν ὅπου ἤδελεν ζητήση ἢ πλούσιος (εἶ)ναι ἢ πτωχός ¹⁷/ καὶ ἔστω (εἰ)ς ἐνδ(ει)ξην καὶ ἀσφάλ(ει)αν. τέλ(ος) πάντων ἐρχάμενοι ¹⁸/ μέσα ἢ ἐξωτέρᾳ καὶ ἀνακατεύοντας μερικά λόγια καὶ λέγων¹⁹/τας ὅτι ἀλέως δέν (εἶ)ναι τρόπος πάρεξ νά μοιρασθοῦν διὰ νά ²⁰/ ἔχουν ὅλοι διάφορον, καὶ ὅχι ἢ

κινώτης καὶ (εἰ)ς αὐτό βλέπωντας ὡς φαί²¹ /νεται καὶ οἱ πρω[[τ]]γόνοιμας τὴν ἀσυμφωνίαν μας (εἰ)ς αὐτό δὲν ἠθέλησαν ²²/ νὰ κάμουν καμίαν καλωσύνη ὥστε ἅς (εἶ)ναι <ἔτσι> καὶ τώρα εἰς τοὺς καιροὺς ²³/ μας καὶ ὁ θε(ός) ἅς βοηθήσῃ τὸν κάθε ἕναν.]]

Η απόφαση έχει διαγραφεί από τον τότε προεστό Θωμά Βελλερά, που προσέδεσε σχόλιο στους στ. 17-23 («..τέλος πάντων...»). Το δάνειο, προφανώς, δεν συνήφθη από την κοινότητα, αλλά από τα μέλη ατομικά. Από την εγγραφή αυτή συνάγεται επίσης η φύση της Κ ως εμπορικής παροικίας –οικονομικής συσσωματώσεως–, η οποία όμως δεν ασκούσε εμπορία αυτοτελώς, δεν ήταν δηλαδή συντροφία, αλλά ένα είδος επιμελητηρίου³.

Φαίνεται ότι, επειδή την εποχή εκείνη δεν λειτουργούσε τράπεζα στην Τρανσυλβανία, οι πλούσιοι αξιωματούχοι και γαιοκτήμονες επένδυαν τα χρήματά τους με έντοκα δάνεια στους έλληνες και σάξονες εμπόρους της περιοχής⁴.

1. Ενν. «ορίσει», «υπολογίσει».
2. Ενν. «να τα χρησιμοποιούμε».
3. Για τη νομική φύση της Κ βλ. ΕΚΣ, σσ. 179-181 και τις εκεί παραπομπές. Επισημαίνεται ότι δεν ανταποκρίνεται στη φύση της Κ η αναφορά σε αυτήν ως συντροφίας από τον Αδ. Ε. Καραθανάση, *Ὁ Ἑλληνισμός τῆς Τρανσυλβανίας*, παντού, ὅρος που χρησιμοποιεῖται στους κκ. για την εμπορική εταιρεία μεταξύ των μελών (πρώϊμη μορφή ομόρρυθμης).
4. Πρβλ., μεταξύ άλλων, την εγγρ. 101 και τις σχετικές της 109, 115-116.

115

1766/VIII/3

χ. Παλαιολόγη Δημητρίου

978/φ 54v

σχ. 101, 109, 116

Απόφαση οριστική. Χρεωστική ομολογία. Ενέχυρο. Αναγκαστική εκτέλεση.

// 1766 τῇ 3 αὐγούστου.

²/ Ἐπαρησιάσθηκεν καὶ τρ(εἰ)την φοράν ἡ χρεωστική ³/ ὁμολογία ὅπου ἔχ(ει) ὁ μπα(σιά) Γιαννάκης Ἀδάμη ⁴/ πρ(ός) τὴν ἀρχόντισαν Βιλαντοῖαν. καὶ ἀποφασίσα.⁵/μεν τέλ(ος) πάντων (εἰ)ς διάστιμα ὠκτώ ἡμερῶν ⁶/ νὰ πληρῶσῃ ὁ μπα(σιά) Γιαννάκης τὴν ἔσωθεν δια.⁷/λαμβάνουσας σοῦμαν. εἰάν ὅμως δὲν ἠθέλεν ⁸/ ἡμπορέσῃ νὰ ξεπληρωθῇ μέ ἄσπρα, νὰ ξε.⁹/ πληρώνεται μέ τά σιμαδικά ὅπου (εἶ)ναι σημάδι ¹⁰/ καὶ μέ ἔτερα (εἰ)δήσματα τοῦ σπιτίου του. καὶ ἔστω εἰς ἕν¹¹ /δ(ει)ξιν.

